



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 478/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., K., zastúpeného advokátom JUDr. Z. D., Advokátska kancelária, K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 37 ods. 2 a 3 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2, 3 písm. b) a c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 3 To 67/2008 z 18. novembra 2008 a rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 2 T 149/07 z 19. decembra 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2010 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 37 ods. 2 a 3 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2, 3 písm. b) a c) a čl. 13 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 67/2008 z 18. novembra 2008 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a rozsudkom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 149/07 z 19. decembra 2007 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu uznaný vinným za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) na skutkovom základe v tomto rozsudku uvedenom, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený s určenou skúšobnou dobou vo výmere dva roky. Sťažovateľovi bol súčasne uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu na dobu dvoch rokov.

3. Krajský súd napadnutým uznesením zamietol odvolanie sťažovateľa a odvolanie okresnej prokurátorky proti rozsudku súdu prvého stupňa, pretože zistil, že podané odvolania nie sú dôvodné.

4. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd, ako aj krajský súd svojimi rozhodnutiami a postupom pri hodnotení vykonaných dôkazov porušili ním označené základné práva a slobody, čo v sťažnosti odôvodňuje takto: „Ja som pri svojom výsluchu dňa 7.2.2007 využil svoje právo a nevypovedal som. Vyšetrovateľ sa potom zameral na výsluchy poškodených, ktoré sú protirečivé, rozporné, v mnohom nejasné a nemajúci často logicky racionálny základ v porovnaní s objektívnymi okolnosťami nehody.

V žiadnom prípade nemôžem prijať závery znal. posudku znalca Ing. G. B., kde v závere uvádza, že technika a spôsob mojej jazdy bola po technickej stránke nesprávna v tom, že som s vozidlom prešiel do protismeru, v ktorom v tom čase jazdilo mot. vozidlo FABIA. Na druhej strane však znalec techniku a spôsob jazdy vodiča Š. V. /poškod./ považuje po technickej stránke za správne s tým, že nemohol predpokladať, že moje vozidlo mu prejde do jazdnej dráhy. ...

Nakoľko znalec Ing. B. nevzal do úvahy a znalecky neskúmal mnou... uvedené dôkazy a teda ani ich nemohol vyhodnotiť a takto nemohli byť výsledky použité v tomto trestnom konaní, čo je jasným dôkazom nedostatočného dokazovania a tým nenáležitého

zistenia skutkového stavu veci, následkom čoho vyhlásený rozsudok nemôže byť spravodlivý, nakoľko nie je podopretý o výsledky tých dôkazov, na ktoré som... poukázal. ...

Považujem za narušenie princípu rovnosti strán v trestnom konaní, kedy môj návrh na odročenie hlavn. pojednávania za účelom predloženia nového znaleckého posudku prednesený mojim obhajcom - za účelom znaleckého skúmania ďalších stôp po dopravnej nehode bol zamietnutý.

Preto som požiadal prostredníctvom svojho obhajcu iného znalca o vypracovanie nového znaleckého posudku, ktorý by po vykonanom znaleckom skúmaní zodpovedal na znalcovi položené otázky.

Znalec Ing. Š. v svojom znaleckom posudku odpovedal úplne odlišne na položené otázky, ako prvý znalec Ing. B., Ing. Š. v svojom posudku uviedol, že dopravnej nehode mohol zabrániť vodič Škody Fabia Š. V. a že jeho technika a spôsob jazdy nebola správna. Podrobne sa znalec rozvádza v závere na str. 20 posudku, kde podrobne a obsiahne a z odborného hľadiska erudovane a opierajúc sa o jestvujúce dôkazy - odpovedá na položené otázky.

Závery znaleckého posudku Ing. Š. sú pre mňa ako obvineného dôležité, pretože zásadným spôsobom ovplyvnili /zmenili/ moje postavenie v trestnej veci. Z jeho záverov predsa pre mňa vyplýva to, že ja som neporušil dopravné predpisy a ani som nezapríčinil zrážku oboch vozidiel a teda následne za následky zrážky ani nenesiem žiadnu zodpovednosť.“

5. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej dopĺňa, že k porušeniu označených základných práv a slobôd, najmä k narušeniu ústavou garantovaného princípu rovnosti v konaní došlo okrem nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov aj tým, že konajúce všeobecné súdy nenariadili kontrolný znalecký posudok napriek tomu, že sťažovateľ to v konaní navrhol s ohľadom na jestvujúce dva odlišné závery znaleckého skúmania.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv a slobôd podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru uznesením krajského súdu a rozsudkom okresného súdu s tým, aby napadnuté rozhodnutia boli zrušené a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie.

Sťažovateľ zároveň žiada priznať primeraného zadost'učinenia v sume 6 638 € a domáha sa aj náhrady trov konania.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podstatou podanej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s vyhodnotením dôkazov zo strany krajského (ale aj okresného) súdu v súvislosti s tým, že krajský súd dospel k záveru o jeho vine zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví, pričom sťažovateľ je presvedčený, že pri správnom vyhodnutí dôkazov (najmä záverov znaleckého dokazovania) by nebolo preukázané, že by sa bol prečinu, za ktorý bol odsúdený, dopustil.

11. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv a slobôd rozsudkom okresného súdu, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základných práv a slobôd na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Podstatou účinnej ochrany základných práv sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil vo vzťahu k základným právam a slobodám, porušenie ktorých sa namieta a ktorý mu umožňoval odstrániť stav, v ktorom vidí porušenie svojich základných práv a slobôd.

12. Ústavný súd vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie okresného súdu, pretože jeho rozhodnutie preskúmal krajský súd v dôsledku odvolania sťažovateľa. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k rozsudku okresného súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

13. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv a slobôd uznesením krajského súdu ústavný súd predovšetkým skúmal, či napadnuté uznesenie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne v takom rozsahu, že by bolo možné hovoriť o porušení základných práv a slobôd sťažovateľa.

14. Krajský súd v odôvodnení uznesenia k obrane sťažovateľa v podstatnom uviedol: „Súd I. stupňa zistil skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie. Dokazovanie bolo vykonané v zmysle základných zásad trestného konania a jednotlivé

dôkazy hodnotil zákonným spôsobom jednotlivo i v ich súhrne. Na podklade takéhoto postupu dospel k správne a zákonnému záveru, ktorý našiel svoj odraz vo výroku o vine. Na podklade svedeckých výpovedi... a opierajúc sa o obsah zápisnice o nehode v cestnej premávke a pripojenú dokumentáciu, uskutočnil znalec Ing. G. B. vo svojom posudku závery, z ktorých vyplývajú závery o technických príčinách vzniku dopravnej nehody medzi vozidlom obžalovaného a vozidlom vedeným Š. V.. Závery znalca Ing. Š. sa opierajú o predpoklad prítomnosti bicyklistu jazdiaceho na pravej strane cesty ..., ktorého bol obžalovaný nútený so svojim vozidlom obchádzať. ... K takýmto záverom znalca neboli zistené žiadne dôkazy a vyššie uvedení svedkovia a napokon ani sám obžalovaný, (ktorý v zápisnici o ohliadne miesta cestnej dopravnej nehody sa nevyjadril a v prípravnom konaní nevypovedal) neuvádzal takýto priebeh vzniku dopravnej nehody. Až na hlavnom pojednávaní dňa 19.12.2007 obžalovaný uviedol: mňa oslnilo oproti idúce vozidlo a ako som jazdil so svojim vozidlom na vzdialenosť asi 6-10 metrov som zbadal pred sebou cyklistu, preto som vybočil smerom doľava a domnieval som sa, že sa zmestím s motorovým vozidlom na vozovke tak, že sa minieme s oproti idúcim vozidlom. ...

Znalec Ing. B. túto obranu obžalovaného jednoznačne vylúčil ako technicky neprijateľnú, keďže bicyklistku pred sebou jazdiaceho by obžalovaný s vozidlom nebol schopný obísť ale by ho jednoducho zrazil a ak bol proti idúcim vozidlom oslňovaný, tak mal povinnosť znížiť rýchlosť na primeranú rozhl'adu a schopnosti ubrzdiť. Znalec Ing. B. potvrdil pred súdom I. stupňa, že bezprostredne po čine boli zaznamenané stopy po ceste, o ktoré oprel svoje výpočty.

Závery znalca Ing. Š. uvedené v bodoch 1 až 6 posudku sa opierajú výlučne o dopravnú situáciu, ktorá mala nastať za prítomnosti bicyklistu a o nijaký potvrdený dôkaz, že poškodený so svojim vozidlom jazdil v protismere. Samotný znalec Ing. Š. konštrukciu svojho záveru stavia na pravdepodobnosti prítomnosti bicyklistu na ceste, pričom svoj záver, že poškodený so svojim vozidlom prešiel do protismeru nevie zdôvodniť a bicyklista - neosvetlený s najväčšou pravdepodobnosťou na ceste vytváral neočakávanú prekážku. V ostatných častiach svojich záverov cituje zákonne ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, pričom tieto bez konkrétneho dôkazného materiálu spája s obranným prednesom obžalovaného. ...

Takéto závery znalca Ing. Š. odvolací súd nemohol vyhodnotiť ako závery

relevantné z pohľadu neobjasnenia všetkých do úvahy prichádzajúcich alternatív vzniku dopravnej nehody. Odvolací súd sa preto nestotožnil so záverom obhajoby obžalovaného a nevyhovet konečnému návrhu intervenujúcej prokurátorky, že závery znalca Ing. Š. sú v protiklade so závermi znalca Ing. B. Podklady pre závery oboch znaleckých posudkov čerpali z iných zdrojov. Pokiaľ Ing. B. sa opieral o v tomto trestnom konaní vykonané priame a nepriame dôkazy, Ing. Š. uskutočnil záver najmä na základe 1/ fikcie existencie bicyklistu na mieste nehody a 2/ nezdôvodniteľného prechodu vozidla s poškodeným do protismeru, pričom prednesy svedkov - poškodených a stopy na mieste nehody objektívne zadokumentované nekonfrontoval s obranným prednesom - verziou opisu vzniku dopravnej nehody obžalovaným.

Týmto postupom znalec Ing. Š. relevantne deklasoval odbornosť svojich záverov, ku ktorým odvolací súd nemohol prihliadnúť.

Z toho dôvodu odvolací súd nepovažoval za zákonné napadnutý rozsudok zrušiť a nariadiť doplnenie dokazovania opätovným znaleckým skúmaním.“

15. Ústavný súd pri posudzovaní namietanej ústavnej nekonformnosti napadnutého uznesenia krajského súdu predovšetkým poukazuje na svoju ustálenú judikatúru a konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha ústavnému súdu hodnotiť správnosť skutkových záverov, či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

16. Ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluch svedkov, znalecké dokazovanie a iné), tak ako to požaduje sťažovateľ

vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a zásadu bezprostrednosti trestného konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy.

17. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu uznesenia krajského súdu, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ sa v sťažnosti zameril na znalecké dokazovanie a výpovede niektorých poškodených, ktoré napokon sám vyhodnotil z pohľadu ich (ne)hodnovernosti, príp. účelovosti, pritom dospel k opačným záverom ako všeobecné súdy. Inak povedané, závery znaleckého dokazovania a výpovede poškodených, ktoré sťažovateľ považoval za nehodnoverné, resp. sporné, všeobecné súdy posúdili ako hodnoverné a naopak.

18. Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd vo svojom uznesení veľmi podrobne vyhodnotil vykonané dokazovanie a na sporné otázky namietané sťažovateľom dal kvalifikované odpovede. Vôbec preto nemožno tvrdiť, že by bolo rozhodnutie krajského súdu zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Okolnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, nezakladá porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Ústavný súd preto nemá dôvod zasahovať do záverov krajského súdu.

19. Ústavný súd konštatuje, že právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie neznamená právo na úspech účastníka v súdnom konaní. V trestnom konaní to znamená, že odlišné vyhodnotenie dôkazov týkajúcich sa ustálenia otázky viny zo strany všeobecného súdu oproti ich vyhodnoteniu obžalovaným nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie (mutatis mutandis napr. II. ÚS 37/01).

20. *K namietanému neúplnému vykonaniu všetkých navrhovaných dôkazov ústavný súd dodáva, že z práva na obhajobu nevyplýva pre sťažovateľa právo, aby súdy akceptovali všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mal možnosť tieto návrhy predniesť.*

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vyvodzuje záver, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Prípustnosť dôkazov nie je dohovorom regulovaná a ide o otázku, ktorú upravuje predovšetkým vnútroštátne právo. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania je otázka, ktorú posudzujú predovšetkým vnútroštátne orgány (rozhodnutie Engel c. Holandsko z 8. júna 1976, séria A, č. 22, s. 38-39, § 91, podobne II. ÚS 25/07).

21. Namietané porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ústavy), práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (čl. 48 ods. 2 ústavy), práva garantujúceho prezumpciu neviny (čl. 50 ústavy) alebo práva na účinný prostriedok nápravy (čl. 13 dohovoru) videl sťažovateľ iba v záveroch napadnutých rozhodnutí. Iné skutočnosti, *ktoré by mali za následok porušenie označených ústavných princípov, sťažovateľ neuvádza. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené odôvodnenie preto uzatvára, že ani z hľadiska dodržania procesných záruk nemožno hovoriť o porušení sťažovateľom označených základných práv a slobôd.*

22. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. O taký prípad išlo aj v prerokovanej veci, preto ústavný súd z už uvedených dôvodov považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

24. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010